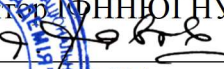

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІФННЮІ НУ «ОЮА»

проф. Роман САВЧУК

« 7 » вересня 2024 р.

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

ПРАКТИЧНА ЛОГІКА

ВК 14

рівень вищої освіти
ступінь вищої освіти
галузь знань
спеціальність
освітня програма

перший (бакалаврський)
бакалавр
08 Право
081 Право
Право

Розробники програми: д.філософ.наук, проф. Кивлюк Ольга Петрівна

Затверджено на засіданні кафедри загальноправових та гуманітарних дисциплін (протокол № 1 від 30.08.2024 р.)

В.о. завідувача кафедри загальноправових та гуманітарних дисциплін

Лілія КОРИТКО

Начальник навчального відділу

Ірина ЯЦКІВ

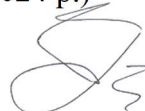
Гарант освітньої програми

Роман САВЧУК

Науково-методична рада (протокол № 1 від 02.09 2024 р.)

Голова науково-методичної ради

Олег БЕЗНОСІЮК

Заступник директора

Олег БЕЗНОСІЮК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Анотація

Навчальна дисципліна «Практична логіка» входить до вибірових компонентів освітньої програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 081 «Право».

Вивчення дисципліни «Практична логіка» поглиблює знання з основних понять і тем логіки, зокрема, логос, поняття, судження, умовивід, логічний квадрат, доведення, спростування, аргументація, полеміка, запитання і відповіді тощо, аналізує історичний розвиток логічних знань, основні закони логіки. Та сприяє застосуванню цих знань на практиці шляхом розв'язання логічних задач.

Практична логіка має методологічне значення для юриспруденції, для законодавчої та правозастосовної практик, де фахівці використовують досконалі форми, найсильніші і найефективніші логічні прийоми, що необхідно для права з погляду його соціального значення.

Основною вимогою, поставленою до даного курсу, є розвиток загальної гуманітарної освіти; курс має на меті привернути увагу до значення логічного мислення в житті людини, сформувані навички критичного та аналітичного мислення, висвітлити його роль в орієнтації індивіда в різноманітних питаннях, навчити способів ефективного діалогу, основних принципів доведення, спростування, аргументації.

1.2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни - формування логічного мислення, знань про основні закономірності та принципи людського мислення, про способи доведення та спростування, що забезпечують досягнення об'єктивної істини, вміння вирішувати логічні задачі.

Завдання навчальної дисципліни:

- навчити теоретичним основам логіки як філософської науки про процедуру правильного, аналітичного, критичного мислення; способам його організації та законам, що гарантують формальну правильність здійснення інтелектуальних операцій і є умовою їх практичної ефективності;
- навчити практичним навичкам формування логічної культури мислення; критичного аналізу наукових та інших текстів; побудови логічно нормованих повідомлень; освоєння прийомів формування логічної аргументації при проведенні полеміки та дискусії, вирішення логічних задач тощо.

3. ТЕМАТИЧНИЙ ВИКЛАД ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття та предмет логіки. Мислення і мова

Вступ до дисципліни «Практична логіка». Логіка як наукова дисципліна, її предмет і завдання. Практичне і теоретичне пізнання. Структура сучасної логіки. Місце логіки серед інших наук.

Мислення і мова.

Поняття про знак. Види знаків.

Тема 2. Історія логіки як науки

Історичні етапи розвитку логічного мислення. Логіка стародавньої Індії. Логіка стародавньої Греції. Логіка епохи Середньовіччя. Логіка епохи Відродження. Логіка Нового часу та сучасності.

З історії української логіки.

Тема 3. Значення та функції логіки. Основні види логічних помилок

Соціальне призначення й функції логіки. Роль логіки у формуванні інтелектуальної культури людини.

Основні види логічних помилок: паралогізми, софізми, парадокси. Значення логіки для юристів.

Тема 4. Поняття як форми мислення. Види понять. Відношення між поняттями.

Поняття як форма мислення. Походження понять. Зміст та обсяг понять. Види понять. Поняття і слово. Теорія іменування в логіці.

Відношення між поняттями.

Тема 5. Логічні операції над поняттями.

Характеристика логічних операцій над поняттями.

Визначення понять та їх правила. Правила поділу понять та їх класифікація.

Тема 6. Судження як форми мислення. Види суджень. Функціонально-істиннісні відношення між судженнями. Логічні операції над судженнями.

Судження, його особливості та структура. Судження та речення, подібне і відмінне між ними.

Класифікація суджень. Структура і основні види простих (елементарних) суджень.

Характеристика складних суджень, створених за допомогою логічних сполучників.

Логічний квадрат та його особливості.

Логічні операції над судженнями.

Тема 7. Умовивід як форма мислення. Види умовиводів.

Загальна характеристика умовиводів, їх класифікація. Індукція та дедукція. Дедуктивні умовиводи, їх структура та значення. Загальна характеристика

дедуктивних умовиводів. Індуктивні умовиводи. Індукція у судовому пізнанні. Поняття про індукцію. Види індуктивних умовиводів.

Тема 8. Закони логіки

Закони логіки та їх значення у практичній діяльності юриста. Значення природничих, нормативних і наукових законів у життєдіяльності людини.

Характеристика логічних законів. Закон тотожності. Закон несуперечності. Закон виключення третього. Закон достатньої підстави та його значення у юриспруденції.

Тема 9. Доведення і спростування у логіці. Правила доведення.

Помилки в доведенні.

Характеристика доведення і спростування.

Доведення та його структура. Логічне доведення та судовий доказ. Види доведення.

Спростування та його види. Правила доведення та спростування. Можливі помилки при їх порушенні.

Тема 10. Запитання і відповіді. Види запитань. Види відповідей

Загальна характеристика запитань. Структура запитань. Види запитань. Правила щодо запитань та помилки, пов'язані з порушенням цих правил.

Відповіді та їх види. Правила відповідей та типові помилки при їх порушенні.

Тема 11. Проблема, гіпотеза, теорія як форми наукового пізнання

Визначення поняття «проблема». Логічна структура проблеми. Види проблем. Проблема і завдання.

Гіпотеза. Визначення поняття гіпотези та її роль у пізнанні. Види гіпотез. Правила формулювання гіпотез. Розроблення гіпотез. Слідчі та судові версії як різновиди гіпотез.

Поняття теорії. Структура теорії. Види та функції теорій. Теорія і досвід.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Основна:

Підручники, посібники, монографії:

1. Данильян О. Г. Логіка: підручник. Київ.:Видавництво: Право, 2022. 220 с. ISBN 978-966-998-281-0
2. Кисляк Л. Н., Коваль І. В., Коритко Л. Я., Кучера А. М. Основи соціальних комунікацій: навчальний посібник для студентів спеціальності 081 «Право» (магістр) та 262 «Правоохоронна діяльність» (магістр). Івано-Франківськ: ІФЮІ НУ «ОЮА», 2022. 168 с. (9.76 а.а) – ISBN 978-617-8128-03-6
3. Конверський А. Є. Логіка: підручник. Київ: ЦУЛ, 2024. 358 с. ISBN978-611-01-3246-6
4. Коритко Л. Я. Практична логіка: навчально-методичний посібник з конспектом лекцій для студентів денної і заочної форми навчання. Івано-Франківськ: ІФЮІ НУ «ОЮА», 2020. 132 с.
5. Коритко Л. Я., Кучера А. М. Логіка: навчально-методичний посібник для студентів-бакалаврів для підготовки до здачі державного іспиту. Івано-Франківськ: ІФЮІ НУ «ОЮА», 2021. 56 с.
6. Коритко Л. Я. Практична логіка: навчально-методичний посібник з тестами для студентів-бакалаврів спеціальностей 081 «Право» та 262 «Правоохоронна діяльність». Івано-Франківськ: ІФННЮІ НУ «ОЮА», Територія друку. 2025. 84 с.
7. Логіка: Навчальний посібник / С. В. Сторожук, І. М. Гоян, І. С. Матвієнко. Київ: Вадекс, 2020. – 370 с. ISBN 978-966-9725-68-4
8. Логіка для юристів: підручник / В.С. Бліхар, В.В. Левкулич, М.М. Олексюк, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо, О.І. Матвієнко. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2022. 316 с.
9. Логіка : підручник / [О. М. Юркевич, С. В. Качурова, О. П. Невельська-Гордєєва та ін.] ; за заг. ред. О. Г. Данильяна. – Харків :Право, 2022. – 220 с.ISBN 978-966-998-281-0
10. Логічне знання для вирішення ТЗНПК : навч. посіб. для студентів /Д. О. Войтенко, С. В. Качурова, О. П. Невельська-Гордєєва ; за ред.О. П. Невельської-Гордєєвої. – Харків : Право, 2020. – 202 с.
11. Павленко Ж. О. Логіка: практикум з розв'язання тестів на загальні компетентності : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2024. 268 с.
12. Юркевич О. М. Підготовка до складання ТЗНПК в завданнях та рішеннях: логічний підхід : навч. посіб. / О. М. Юркевич, Ж. О. Павленко. – Вид. 3-тє, допов. та перероб. – Харків : Контраст, 2020. – 312 с.

4.2. Допоміжна:

Наукові статті, тези доповідей та ін.

1. Барабаш О. О. «Розвиток і вдосконалення soft skills у сучасному освітньому середовищі» Барабаш О.О.// «Актуальні проблеми правової науки в сучасному світі : в умовах глобалізації розвитку інфраструктури» : Матеріали Х Міжнародної науково- практичної конференції. Київ :ДУІТ,2020 , 2-3 квітня, С. 243-247

2. Головіна О. В. Значення логіки для формування критичного мислення. Проблеми саморозвитку особистості в сучасному суспільстві: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 26–27 березня 2021 р. / НЮУ ім. Ярослава Мудрого. – Х.: Друкарня Мадрид, 2021. – 364 с. С. 221-222. ISBN 978-617-7988-39-6

3. Коритко Л. Я., Кучера А. М. Застосування законів логіки під час тлумачення норм кримінального права. Державотворення та правотворення в контексті євроінтеграції: Матеріали доповідей, виступів і повідомлень учасників VI-го Всеукраїнського круглого столу (м. Львів, 10 грудня 2020 р.) / Забзалюк Д. Є. (відповідальний за випуск), Яремчук В. Д. (укладач) / Львівський державний університет внутрішніх справ. Львів : ПП «Видавництво «БОНА», 2020. С. 55–57.

4. Коритко Л. Я., Кучера А. М. Логічна характеристика класифікації держави. Науковий вісник УжНУ. Серія Право. 2025. Випуск 87. Ч. 1. С. 65–69. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.1.9>

5. Кучер В. О., Парасюк В. М., Здреник І. В. Публічний порядок та інтереси держави і суспільства: категорії приватного та господарського права. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (Серія юридична). 2023. № 1. С. 3-11.

6. Матюшина І. І. Магістерський тест навчальної компетентності Versus. Тест загальної навчальної правничої компетентності: порівняльна характеристика. Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів ХХІ століття (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 черв. 2022 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса : Видав. дім «Гельветика», 2022. Т. 1. С. 28–30

7. Невельська-Гордєєва О. П., Войтенко Д. О. Проблеми розвитку мислення в процесі саморозвитку особистості. Проблеми саморозвитку особистості в сучасному суспільстві: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 26–27 березня 2021 р. / НЮУ ім. Ярослава Мудрого. – Х.: Друкарня Мадрид, 2021. – 364 с. С. 219-220. ISBN 978-617-7988-39-6

8. Олексюк М., Орлов С. Дихотомія юридичного конфлікту: правова діяльність та юридична практика як ознаки конфліктогенності соціуму. Порівняльно-аналітичне право – електронне наукове фахове видання юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет». – Ужгород: Ужгородський національний університет, 2020, № 2 . С. 269-272

9. Павленко Ж. О. Розвиток культури мислення студентів юридичних факультетів. Проблеми саморозвитку особистості в сучасному суспільстві: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 26–27 березня 2021 р. / НЮУ ім. Ярослава Мудрого. – Х.: Друкарня Мадрид, 2021. – 364 с. С. 267-269. ISBN 978-617-7988-39-6

10. Павленко Ж. О., Кликов О. І. Об'єкт аргументації в правовому контексті: основні концепції й підходи. Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: філософія, філософія права, політологія, соціологія : зб. наук. пр. 2023. № 2 (57). С. 106–119. doi: <https://doi.org/10.21564/2663-5704.57.276666>

11. Павленко Ж., Кликов О. Логічний стиль аналізу текстової та іншої інформації для розв'язання тестів на загальні компетентності. Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 2024. 3(62). <https://doi.org/10.21564/2663-5704.62.310726>

12. Павленко Ж., Орловський І. Вплив технологічного відношення до знання на розвиток права. Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 2024. 2(61). <https://doi.org/10.21564/2663-5704.61.304576>

13. Поцюрко О. Ю. Значення логіки для діяльності працівників правоохоронних органів. «Innovation - science - society» : зб. матеріалів. доп. XXXV Міжн. наук. – практ. конф., 16-20 груд. 2022 р. м. Гамбург, Німеччина : «Наука та практика», 2022. С. 125-128.

14. Сердюк Д. С. Сучасні логічні підходи до теорії аргументації. Юність науки – 2022: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства; збірник тез доповідей учасників XII Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 15-16 травня 2022 р.). – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2022. - 656 с. С. 315–57316.

15. Сковронська І. Виникнення та розвиток поняття юриспруденція. Юридичний науковий електронний журнал Запорізького національного університету. №11.Запоріжжя, 2022. С.69-72.

16. Сковронська І. Особливості смислової синонімії термінів в англо-українському юридичному дискурсі. Науково-аналітичний журнал «Соціально-правові студії». Випуск 2 (8)‘ 2020.

17. Юркевич О. М., Павленко Ж. О. Тестування загальної навчальної правничої компетентності: логіко-методологічний інструментарій та електронний курс для підготовки до вступного випробування. Інформаційні технології і засоби навчання, 2021, Том 83, №3. С. 314-323. DOI: 10.33407/itlt.v83i3.3518

18. Юркевич О. М. Логічна культура і саморозвиток особистості в юридичній освіті. Проблеми саморозвитку особистості в сучасному суспільстві: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 26–27 березня 2021 р. / НЮУ ім. Ярослава Мудрого. – Х.: Друкарня Мадрид, 2021. – 364 с. С. 266-267. ISBN 978-617-7988-39-6

4.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

<http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського
<https://zno.osvita.ua/master/> - Тести ЗНО онлайн в магістратуру
<https://zno.osvita.ua/master/tznpk/> - Тести ЗНО онлайн з предмета «Тест навчальної компетентності (ТЗНК)»
<https://onlinetestpad.com/ua/tests/Logic> - Тести з логіки онлайн

4.4. Міжнародні видання:

1. Коритко Л. Я. Аналіз окремих положень концепції розвитку юридичної освіти в Україні. Scientific and pedagogic internship «Ways of improving the training of qualified lawyers in Ukraine and the EU» : Internship proceedings, February 8 – March 19, 2021. Frankfurt an der Oder : «Baltija Publishing». // European University Viadrina Frankfurt (Oder), 2021. Pp. 57-59

2. Шиделко А. В. Характеристика, сутність і зміст поняття «бойовий стрес». International Scientific Innovations in Human Life. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Manchester, United Kingdom. 2022. Pp. 539-545.

3. Яремчук С. В., Яремчук В. Д. Правові особливості об'єкта суспільних відносин у сфері освіти України // Implementation of modern science into practice. Abstracts of 1 International Scientific and Practical Conference. SH SCW "NEW ROUTE" Graz, Austria. 30-31 January, 2020. Pp. 76-79. URL: <http://isg-conf.com>.